
М. Н. КУРКО

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

І. М. СОПІЛКО

Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Наукові праці МАУП, 2016, вип. 51(4), с. 5–14

З появою та становленням Інтернету як певної мережі виникла і нова група прав, пов'язаних з їх використанням у мережі Інтернет, так званих інформаційних прав. Відповідно, нова категорія ще потребує як наукових обґрунтувань, так і правового регулювання зазначених прав і закріплення відповідних правовідносин.

Сучасний розвиток суспільних відносин в Україні відбувається в умовах проголошення курсу на інтеграцію до Європейського Союзу, що сприяє системному реформуванню всіх галузей права, у тому числі і щодо реалізації та захисту права на інформацію, пов'язаного із використанням мережі Інтернет. У світі активними темпами розвиваються інформаційні технології та комунікації, стає доступним Інтернет, розширюються соціальні мережі, як наслідок, сформовано суспільство, яке об'єднане єдиною інформаційною мережею. Необхідність становлення інформаційного суспільства та повноцінного входження у світовий інформаційний простір визнана на державному рівні і є пріоритетом державної інформаційної політики. Слід визнати, що з появою і становленням Інтернету як певної мережі з'явилась і нова група прав, пов'язаних з їх використанням у мережі Інтернет, так званих інформаційних прав. Відповідно, нова категорія ще потребує як наукових обґрунтувань, так і правового регулювання зазначених прав і закріплення відповідних правовідносин. Тому серед фахівців у сфері інформаційного права за останні роки активно зріс інтерес до тематики інформаційного суспільства, інформаційних мереж, інформаційних прав та, відповідно, основних напрямів становлення інформаційного суспільства в Україні.

Варто зауважити, що важливими є напрацювання міжнародних експертів у зазначеній сфері, серед яких Barry M. Leiner, Vinton G. Cerf, David D. Clark, Robert E. Kahn, Leonard Kleinrock, Daniel C. Lynch, Jon Postel, Larry G. Roberts, Stephen Wolf [2], адже інформаційні виклики та кібербезпеку не

можна регулювати лише на національному або європейському рівні, для цього необхідні глобальні зв'язки та міжнародні стандарти і правила. Виокремимо й інші важливі практичні та теоретичні напрацювання фахівців в інформаційній сфері щодо подолання викликів, пов'язаних з інформаційними загрозами, а саме: прийнято Доктрину інформаційної безпеки України від 28 квітня 2014 р., Стратегію національної безпеки України від 26 травня 2015 р., проведено в березні 2016 р. парламентські слухання на тему: “Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України”, інші заходи державного характеру.

Проте поза увагою дослідників залишаються питання інформаційних загроз та шляхів їх протидії, пов'язаних із використанням мережі Інтернет, адже розвиток інформаційного суспільства не тільки відкриває величезні можливості, але водночас породжує дуже серйозні виклики і загрози.

Отже, предметом дослідження буде аналіз основних загроз та порушень інформаційних прав людини, які вчиняються з використанням мережі Інтернет та окреслені шляхи їх попередження та усунення.

Зокрема, на думку фахівців, “свого вирішення потребують такі проблеми в сфері створення, поширення та використання інформації, як: формування правових умов для забезпечення плюралізму, прозорості та неупередженості діяльності ЗМІ; унормування діяльності з поширення інформації в мережі Інтернет; вдосконалення захисту інтелектуальної власності в умовах поширення Інтернет-технологій; вдосконалення правових вимог щодо дотримання журналістами професійних етичних стандартів; узгодженість термінології в інформаційному законодавстві тощо” [1].

Як ніколи раніше Інтернет став революцією у комп'ютерному та комунікаційному світі. Винайдення телеграфу, телефону, радіо і комп'ютера підготували ґрунт для цього безпрецедентного впровадження можливостей. Інтернет одночасно виступає можливістю всесвітнього мовлення, механізмом поширення інформації, а також середовищем співпраці та взаємодії між окремими суб'єктами та їх комп'ютерами без урахування географічного розташування. Інтернет являє собою один із найуспішніших прикладів переваги стійких інвестицій та підтримки вивчення і розвитку інформаційної інфраструктури. На початку раннях досліджень пакетних комунікацій уряд, а також представники промислових та наукових кіл були партнерами у розробці та удосконаленні цієї захоплюючої нової технології. Сьогодні такі терміни, як “bleiner@computer.org” та <http://www.acm.org> є звичними у мові пересічної людини [2].

Хоча в Україні є певні перепони щодо широкого використання Інтернету: низький рівень покриття і медіаграмотності населення, фінансовий стан споживачів, ментальність окремих груп населення тощо, однак з кожним роком використання Інтернету стане більш охоплюючим як в Україні, так і в світі. Водночас виникають нові загрози, які ще буквально недавно не стояли на повістці дня як світових організацій, державних інституцій, громадянського суспільства.

Сучасний світ, як і Україна, з розвитком інформаційних технологій вступив в еру інформаційних загроз, кібератак та, відповідно, інформаційних

воєн. Окремі інформаційні війни можуть бути значно результативніші, ніж звичайні наземні з використанням людей, території і зброї, оскільки несуть ураження на невизначені території шляхом використання інформаційних можливостей. Крім того, питання протидії ускладнюється тим, що фактично відсутнє правове регулювання функціонування в Україні міжнародних інформаційних обмінів та інформаційних систем, найяскравішим прикладом яких є Інтернет та відсутність поняття засобу масової інформації в мережі Інтернет, що унеможлиблює здійснення перевірки інформації, яка там поширюється та створює передумови для використання Інтернет-ЗМІ у деструктивних цілях [1].

Інформаційні виклики гібридної війни є доволі різними за своєю природою і мають як локальний — короткостроковий вимір, наприклад, інформаційна окупація окремих регіонів, поширення безпрецедентних обсягів дезінформації та пропаганди, так і більш абстрактний — довгостроковий вимір, як, приміром, зневіра у ЗМК міжнародної громадськості. Таким чином, і відповідь на названі виклики має бути різною [3].

Так, на думку І. В. Діордіца, в сучасних умовах зростає загроза використання проти інтересів України кібернетичних засобів як всередині держави, так і за її межами. Також як загрози у сфері кібернетичної безпеки можна виділити: кіберзлочинність, кібертероризм та кібершпигунство, кібервійну, а самі інформаційні інтервенції можуть бути складовими перерахованих дій. Злочини з використанням сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій стають все звичнішою практикою в житті українських громадян. Найбільша увага злочинців зосереджена на спробах порушення роботи або несанкціонованого використання можливостей інформаційних систем державного, кредитно-банківського, комунального, оборонного, виробничого секторів [4].

Тому так важливо врахувати положення рекомендації парламентських слухань на тему: “Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України” щодо реалізації сучасних завдань безпеки та оборони держави з широким залученням підприємств ІКТ-галузі, наукових установ, закладів освіти та громадських організацій, що забезпечують впровадження новітніх ІКТ, зокрема інформаційної безпеки та кібербезпеки; визнання на державному рівні міжнародних сертифікатів у сфері управління інформаційною безпекою, кібербезпекою та інформаційними технологіями; запровадження дієвих механізмів громадського контролю, унеможливлення зловживань та дотримання прав людини при перехопленні інформації силовими структурами [5].

Важливою тенденцією світового розвитку є зростання ролі гуманітарної безпеки, оскільки вона є складовою національної та міжнародної безпеки й охоплює інтелектуальну, освітньо-виховну, психічну, фізичну, моральну, репродуктивну, духовну, генетичну, майнову, міграційну та культурно-етнічну безпеку [6, 124]. Усі ці загрози сьогодні стали не лише предметом наукових дискусій, а й елементом нашого інформаційного простору. Так, наприклад, у грудні 2015 р. проти українських компаній — постачальників електро-

енергії було скоєно низку кібератак, які були спрямовані на виведення підприємств з ладу. Як повідомляє Reuters, йдеться про Прикарпаттяобленерго та ще кілька компаній. “Хоча Прикарпаттяобленерго була єдиною українською компанією з постачання електроенергії, яка заявила про збої в роботі, подібні шкідливі програми були виявлені в мережах ще як мінімум двох інших підприємств”, — розповів Роберт Ліповський, старший дослідник шкідливого програмного забезпечення компанії ESET, яка обслуговувала українські підприємства. “Вперше ми маємо доказ і можемо пов’язати шкідливу програму і конкретний збій у роботі системи”, — зауважив дослідник Trend Micro Кайл Вілойт. Відзначається також, що хакери отримали доступ до мереж і встановили програму KillDisk, здатну видаляти і перезаписувати файли [7]. Даний факт свідчить про новий рівень інформаційних загроз, які в стані паралізувати великі території держави та завдати значного збитку економіці. Відповідні дії хакерів потребують належного реагування з боку держави та служб безпеки відповідних корпорацій шляхом вдосконалення системи захисту програмного забезпечення щодо унеможливлення відповідних загроз.

Проте факт існування цих загроз не ставить питання про доцільність чи недоцільність використання Інтернету. Так, на думку дослідників, сьогодні Інтернет є розповсюдженою інформаційною інфраструктурою, початковим прообразом того, що часто називають Національною (Глобальною чи Галактичною) Інформаційною Інфраструктурою. Його історія складна і включає безліч аспектів — технологічних, організаційних та суспільних. Його вплив досягає не тільки технічних областей комп’ютерних комунікацій, а й масштабів усього суспільства, оскільки ми рухаємось у бік збільшення використання онлайн-інструментів для досягнення електронної комерції, збору інформації та суспільних дій [2].

Реалізація національних інтересів щодо забезпечення національної безпеки — один із найважливіших напрямів цієї трансформації. Так, у тексті “Доктрини інформаційної безпеки України”, яку було прийнято від 28 квітня 2014 р., сказано, що за умов швидкого формування і розвитку інформаційного суспільства в Україні та глобального інформаційного простору, широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах життя особливого значення набувають проблеми інформаційної безпеки [8]. Проте “Доктрина” не дає відповіді на усі наявні виклики і загрози, які виникають при використанні мережі Інтернет.

Так, наприклад, під час проведення парламентських слухань на тему: “Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України” розглядалися проблеми, що пов’язані з формуванням та реалізацією ефективної державної політики, зокрема у сферах: розвитку інформаційного суспільства — не виконано план дій щодо реалізації Закону України “Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки”, відсутній план дій щодо реалізації національної стратегії подальшого розвитку інформаційного суспільства в Україні; не подолано цифрову нерівність у доступі громадян України до електронних комунікацій та інформаційних ресурсів, повільно зростає рівень комп’ютер-

ної грамотності населення; низький рівень впровадження та використання можливостей ІКТ у сферах освіти, науки, культури, охорони здоров'я, в агропромисловому комплексі та інших секторах економіки, відсутні відповідні галузеві та міжгалузеві програми; підтримка поглиблення демократичних процесів слабо координована та несистемна, зокрема щодо проведення виборів, голосувань, загальнонаціональних та місцевих референдумів, опитувань та консультацій, запровадження механізмів громадсько-державного партнерства, здійснення громадського контролю на засадах широкого використання ІКТ та мережі Інтернет [5].

Іншим, не менш важливим, питанням існування загроз в Інтернеті є питання використання дитячої порнографії, яке потребує вирішення на рівні світових співтовариств та міжнародно-правових актів. Проблематика вирішення цього питання на рівні міжнародної спільноти здебільшого полягає в тому, що немає прийнятих вікових стандартів до розуміння дитини та інших складових цього явища, таких як, що таке порнографія, межі розуміння в різних типах правових систем і культур тощо. Тому так важливо приймати законодавчі акти щодо блокування та фільтрування незаконного контенту в Інтернеті, що стосується захисту прав дітей, персональних даних, боротьби з тероризмом.

Розповсюдженою формою порушення в Інтернеті є така, що стосується сфери інтелектуальної власності, особливо авторського права та суміжних прав. Однією зі спроб протидії цьому явищу було прийняття Верховною Радою України 22 вересня 2016 р. Закону України “Про державну підтримку кінематографії в Україні”, проте Президент України наклав на нього вето. Загалом ветований Закон був спрямований не тільки на розвиток кіноіндустрії, а й на захист авторських прав на комп'ютерні програми, фонограми, аудіовізуальні та музичні твори, відеограми, фонограми, передачі (програми) організацій мовлення шляхом подачі takedown notice, а також блокування сайтів. У професійному середовищі з цього приводу існують певні думки. Так, на думку патентного повіреного М. Оргинської, “відкритим залишається також питання, чи готовий український ринок до такого блокування, адже, окрім більш ефективного захисту авторських прав, український бізнес зможе отримати ще й новий вид тролів — інтернет-тролі, які намагатимуться блокувати доступ до тих чи інших сторінок відомих сайтів, а то і сайтів загалом. Поряд з інтернет-тролінгом може з'явитися і новий вид недобросовісної конкуренції — подача заяв щодо конкурентів, які нібито порушують авторські права” [9]. Відповідно ці ризики, що пов'язані із захистом об'єктів авторського права в мережі Інтернет, будуть предметом уваги законодавців у напрямі вдосконалення ветованого закону.

Інший аспект проблеми — це потреба створення сприятливих умов для ведення ІКТ-бізнесу, адже сьогодні існують обтяжливі процедури виходу на ринок телекомунікацій, серед яких для учасників ринку існують проблеми, крім включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, недостатньо врегульовані відносини для забезпечення економічної конкуренції на ринках деяких телекомунікаційних послуг, а саме: на законодавчому рівні не визна-

чено засади проведення аналізу ринків телекомунікаційних послуг, перелік регуляторних зобов'язань для операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою і повноваження національного регулятора щодо їх застосування; відсутні ефективні механізми нагляду (контролю) у сфері телекомунікацій, спрямовані на запобігання порушенням та зниження потенційно можливого тиску на суб'єкти господарювання, зменшення кількості перевірок таких суб'єктів; невиконання в повному обсязі Закону України “Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції” тощо [5].

Окремо розглянемо питання співвідношення інформаційного та постінформаційного суспільства, яке буде вищою фазою розвитку інформаційного суспільства. Так, Д. Золотухін стверджує, що у червні 2016 р. на конференції Міністерства інформаційної політики України обговорювалися питання розбудови інформаційного і зародження постінформаційного суспільства. В Україні це був перший офіційний захід, організований державним органом, на якому обговорювалися його перспективи. Одним із напрямів обговорення було визнано, що “ті країни і уряди, які не підтримають “цивілізаційний вибір” високотехнологічного лобі, через деякий час (який за теперішніх умов не буде надто тривалим) будуть змушені відмовитися від свого суверенітету, оскільки державний апарат не зможе застосовувати інструменти примусу до інструментів розвитку інформаційного простору” [10].

Окремий аспект проблеми — це стрімкий розвиток штучного інтелекту, як одна із характеристик “четвертої індустріальної революції”, який у перспективі може нести певну загрозу людству. Цікаво про це було описано у праці Юваля Ноя Харарі “Sapiens: Краткая история человечества”, що “штучний інтелект починає перевершувати людський, і хоча в майбутньому напевно з'являться нові професії, твердої впевненості, що людина впорається з ними краще, ніж комп'ютер, немає. Нове покоління зіткнеться з наслідками цієї технологічної еволюції. Велика частина знань, які діти зараз отримують у школі, швидше, стане марною, коли їм буде 40–50. Якщо вони захочуть продовжувати працювати, їм доведеться весь час заново пізнавати світ, відкривати в собі все нові і нові можливості, реагувати на зміни все швидше і швидше” [11].

Термін “четверта індустріальна революція” виник завдяки відомому швейцарському економісту Клаусу Мартіну Швабу після його публікації в журналі Foreign Affairs (її ще називають сучасним “Капіталістичним маніфестом”). Четверту індустріальну революцію він пропонує називати цифровою, бо її особливою характеристикою є стирання відмінностей між фізичною, цифровою та біологічною сферами [12]. Проте в результаті подібних змін постала низка викликів, які потребують негайно реагування із врахуванням основних стандартів Ради Європи і практики Європейського Суду з прав людини, які мають стати в законотворчій роботі напрямом щодо реформування законодавства в аудіовізуальному секторі, у сфері електронних комунікацій, при реформуванні законодавства щодо захисту інтелектуальної власності онлайн, захисту приватності і персональних даних, з дотриманням стандартів свободи вираження поглядів як офлайн, так і онлайн. Особливу актуальність

має питання вдосконалення програмного забезпечення діяльності основних державних інституцій, організацій та підприємств. З метою подолання подібних негативних явищ потрібно, як відзначено в резолюції 7-го Українського Форуму з управління Інтернетом від 14 жовтня 2016 р., впроваджувати програми з підвищення медіаграмотності населення, професійних стандартів онлайнової журналістики, продовження реформ щодо прозорості власності, недопущення концентрації на медійному ринку і незалежності редакційної політики ЗМІ від впливу політично-фінансових олігархічних кіл [13].

Також викладене свідчить про потребу прийняття нормативно-правових актів, у яких передбачався б механізм захисту інформаційних прав громадян від протиправних дій третіх осіб щодо інформації та обмеження її впливу на особу, в тому числі і в мережі Інтернет.

Сьогодні однозначно можна сказати, що ні держави, ні інші світові професійні інституції не можуть самостійно боротися в повній мірі з тими викликами, які постали у зв'язку із розширенням Інтернету. До них слід віднести: виклики щодо кіберзлочинності, захист авторського права у мережі, поширення дитячої порнографії, хакерство в економічній та політичній сферах, що є свідченням потреби консолідації держав і громадянського суспільства в пошуку вирішення даних викликів та вироблення міжнародних стандартів у зазначеній сфері.

Джерела

1. *Відділ* досліджень інформаційного суспільства та інформаційних стратегій (В. К. Колах). “Проблеми інформаційного законодавства України в сфері створення, поширення та використання інформації та шляхи їх вирішення”. Аналітична записка [Електронний ресурс] // Сайт: Національний інститут стратегічних досліджень. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1189/>
2. *Leiner B. M.* Brief History of the Internet [Електронний ресурс] / Barry M. Leiner, Vinton G. Cerf, David D. Clark, Robert E. Kahn, Leonard Kleinrock, Daniel C. Lynch, Jon Postel, Larry G. Roberts, Stephen Wolff // Internet Society. — Режим доступу: www.internetsociety.org/sites/default/files/Brief_History_of_the_Internet.pdf
3. *Баровська А.* Інформаційні виклики гібридної війни: контент, канали, механізми протидії. Аналітична доповідь [Електронний ресурс] / А. Баровська, Т. Ісакова, С. Гнатюк, Д. Дубов, Т. Черненко // Сайт: Національний інститут стратегічних досліджень. — Режим доступу: www.niss.gov.ua/public/File/2016_nauk_anal_rozrob/inform_vukluku.pdf
4. *Діордіца І. В.* Інформаційні інтервенції як загроза кібернетичній безпеці [Електронний ресурс] / І. В. Діордіца // Громадська організація “Глобальна організація союзницького лідерства”. — Режим доступу: <http://goal-int.org/informacijni-intervencii-yak-zagroza-kibernetichnij-bezpeci/>
5. *Постанова* Верховної Ради України “Про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України” від 31.03.2016 р. № 1073-VIII [Електронний ресурс] // ВРУ. Офіційний веб-портал. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1073-19>
6. *Новицкий Г. В.* Проблемы обеспечения национальной безопасности в условиях глобализации / Г. В. Новицкий // Геополитика – безопасность – терроризм : сб. ст. ;

- под. ред. Е. А. Вертлиба, Л. М. Бонданца. — Бишкек : Изд-во “Бийиктик”, 2006. — С. 123–128.
7. *Reuters* дізналося подробиці кібератаки на українські об’єкти енергетики [Електронний ресурс] // Сайт: Новое время. ООО “Видавничий дім “МЕДІА-ДК”. — Режим доступу: <http://nv.ua/ukr/ukraine/events/reuters-diznalasja-podrobitsi-kiberataki-na-ukrajinski-ob-jekti-energetiki-89667.html>
 8. *Проект* Указу Президента України “Про Доктрину інформаційної безпеки України” від 12.06.2014 р. [Електронний ресурс] // Сайт: Державний комітет телебачення і радіомовлення України. — Режим доступу: http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=113319&cat_id=61025
 9. *Ортинська М.* “Олдскульне” законодавство проти новітніх способів піратства і контрафакту, або чому захист прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет неефективний [Електронний ресурс] // Сайт: Патентно-юридическая компания “IPStyle”. — Режим доступу: http://ipstyle.ua/pdf/Lidery_Rynku_YG_2016.pdf
 10. *Золотухін Д.* Контрабанда постінформаційних підходів у інформаційне суспільство [Електронний ресурс] / Д. Золотухін // OSINT.Academy. — Режим доступу: <http://osint.academy/2016/06/23/postinformatsijne-suspilstvo-stsenarij-marvel-dlya-ukrayini/>
 11. *Руденко А.* Бесполезные люди будущего [Электронный ресурс] / А. Руденко // Глобальный еврейский on-line центр jewish.ru. — Режим доступа: <http://www.jewish.ru/style/science/2016/06/news994334180.php>
 12. *Пенцак Є.* Четверта індустріальна революція і освіта [Електронний ресурс] / Є. Пенцак // Сайт: innovations.com.ua. інтелект-проект kmbs. — Режим доступу: <http://innovations.com.ua/ua/articles/op-manage/19593/chetverta-industrialna-revoluciya-i-osvita>
 13. *Український форум з управління Інтернетом* [Електронний ресурс] // Сайт: IGF-UA. Ukrainian Internet Governance Forum. — Режим доступу: <http://igf-ua.org/>

Констатовано, що з появою і становленням Інтернету як певної мережі виникла нова група прав, пов’язаних з їх використанням у мережі Інтернет, що потребує як наукових обґрунтувань, так і правового регулювання зазначених відносин. Наголошується, що відсутній належний механізм захисту інформаційних прав громадян від протиправних дій третіх осіб, а інформаційні виклики та кібербезпеку не можна регулювати лише на національному або європейському рівні, для цього необхідні міжнародні стандарти та правила. Виникла потреба у вдосконаленні програмного забезпечення діяльності основних державних інституцій, організацій та підприємств щодо попередження інформаційних загроз. Виокремлено новий вид загроз, пов’язаних з Інтернетом, а саме ризики, що пов’язані із захистом об’єктів авторського права у мережі Інтернет, що потребують належного реагування з боку держави. Відзначено, що існує потреба прийняття законодавчих актів щодо блокування та фільтрування незаконного контенту в Інтернеті, що стосується захисту прав дітей, боротьби з тероризмом тощо. Встановлено, що існує потреба створення сприятливих умов для ведення ІКТ-бізнесу в Україні шляхом прийняття відповідного законодавства, що регулює зазначені відносини.

У зв'язку з тим, що в Україні існують перепони щодо широкого використання Інтернету: низький рівень покриття і медіаграмотності населення, необхідно впровадити програми з підвищення медіаграмотності населення, професійних стандартів онлайн-журналістики, продовження реформ щодо прозорості власності, недопущення концентрації на медійному ринку і незалежності редакційної політики ЗМІ від впливу політично-фінансових груп.

The fact is ascertained that the emergence of Internet as a specific net caused appearance a new group of rights related to their use of the Internet, which requires both scientific justification and legal regulation of these relations. The article notes that there is no proper mechanism to protect information rights of citizens against unlawful acts of third parties, and information and cyber security can not only be regulated at national or European level, this requires international standards and regulations. It is emphasized that the improvement of software of major public institutions, organizations and businesses to prevent threats to information is necessary. A new type of threats related to the Internet, such as risks relating to the protection of copyright on the Internet that require adequate response of the state were determined. The fact is ascertained that there is a need of adopting legislation on blocking and filtering illegal content on the Internet relating to children's rights, fighting terrorism, and so on. It is established that there is a need to create favorable conditions for conducting the ICT-business in Ukraine, with legislation governing these relations. Due to the fact that in Ukraine there are obstacles on the widespread use of the Internet: the low coverage, the low level of media literacy, the idea of the need to improve media literacy, professional standards of journalism online, continuing reforms on transparency property, preventing concentration in media markets and independence of the editorial policy of the media from the impact of political and financial groups are supported.

Констатовано, що з появою і становленням Інтернету як однієї з мереж виникла нова група прав, пов'язаних з їх використанням в мережі Інтернет, що потребує як наукових обґрунтувань, так і правового регулювання вказаних відносин. Відзначається, що відсутній належний механізм захисту інформаційних прав громадян від протиправних дій третіх осіб, а інформаційні виклики і кібербезпека не можуть регулюватися тільки на національному або європейському рівні, для цього необхідні міжнародні стандарти і правила. Підкривається, що необхідно удосконалення програмного забезпечення діяльності основних державних інститутів, організацій і підприємств по попередженню інформаційних загроз. Виділено новий вид загроз, пов'язаних з Інтернетом, а саме ризики, пов'язані з захистом об'єктів авторського права в мережі Інтернет,

требующих надлежащего реагирования государства. Существует необходимость принятия законодательных актов относительно блокирования и фильтрации незаконного контента в Интернете, что касается защиты прав детей, борьбы с терроризмом и т. п. Установлено, что необходимо создать благоприятные условия для ведения ИКТ-бизнеса в Украине путем принятия соответствующего законодательства, регулирующих указанные отношения. В связи с тем, что в Украине существуют препятствия по широкому использованию Интернета: низкий уровень покрытия и медиаграмотности населения, необходимо внедрить программы по повышению медиаграмотности населения, профессиональных стандартов онлайн-журналистики, продолжение реформ прозрачности собственности, недопущения концентрации на медийном рынке и независимости редакционной политики СМИ от влияния политико-финансовых групп.

Надійшла 26 грудня 2016 р.